

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت کسب و کار

موارد مالیاتی قابل طرح در جلسه هشتاد و یکم شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی

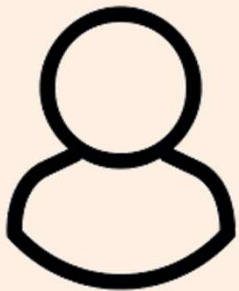
ضرورت استقلال هیأت ها از سازمان امور مالیاتی

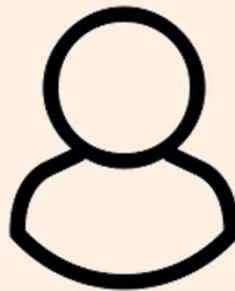
ضرورت استقلال هیأت ها از سازمان امور مالیاتی

مطابق ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم:

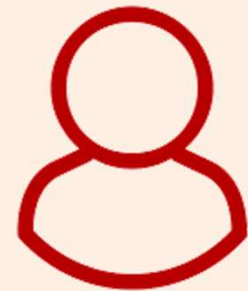
مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش بینی شده، هیأت حل اختلافات مالیاتی است. هر هیأت حل اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل خواهد شد:

نماینده بند ۳ ماده ۲۴۴ ق.م.م

قاضی

نماینده سازمان امور مالیاتی کشور

ضرورت استقلال هیأت ها از سازمان امور مالیاتی

براساس جزء (ب) بند (۱۱) دستورالعمل دادرسی مالیاتی یکی از موارد خودداری از رسیدگی توسط اعضای هیأت های حل اختلاف مالیاتی عبارت است از:

"عضو یا اعضای هیأت حل اختلاف مالیاتی، قیم یا مخدوم مودی باشند و یا مودی مباشر یا متکفل امور عضو هیأت یا همسر او باشد."

همچنین، براساس حکم تبصره (۲) ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم:

"اداره امور هیأت های حل اختلاف مالیاتی و مسئولیت تشکیل جلسات هیأت ها به عهده سازمان امور مالیاتی بوده و حق الزحمه اعضا هیأت های حل اختلاف نیز از محل اعتباری که به همین منظور در بودجه سازمان مذکور پیش بینی می شود قابل پرداخت خواهد بود."

ضرورت استقلال هیأت ها از سازمان امور مالیاتی

نظر به اینکه سازمان امور مالیاتی در مقام نحوه تشخیص، مطالبه و وصول مالیات های موضوع قانون مالیات های مستقیم و قانون مالیات بر ارزش افزوده از اختیارات قانونی کافی برخوردار می باشد، این واقعیت که **نمایندگان بند (۱) منتخب سازمان**، از جمله **کارکنان سازمان امور مالیاتی** بوده و **انتصاب، عزل، ارتقاء و جابجایی و تعیین حقوق، اضافه کار، پاداش و سایر مزایای آنان در حیطه اختیارات سازمان امور مالیاتی کشور می باشد**، مودیان مالیاتی را نسبت به رعایت اصل بی طرفی توسط نمایندگان بند (۱) ماده (۲۴۴) دچار تردید نموده است.

سازمان امور مالیاتی کشور

نماینده سازمان امور مالیاتی کشور

پیشنهادهات

به منظور:

❖ تحقق دادرسی عادلانه

❖ افزایش کیفیت رسیدگی به پرونده های مالیاتی

❖ کاهش هزینه های اداری

❖ ارتقاء سطح اعتماد مؤدیان به نظام دادرسی مالیاتی و حفظ حقوق آنان

پیشنهاد می شود، متعاقب مطالبات فعالان اقتصادی در اجرای حکم "ماده (۲۸) قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار" مبنی بر:

"دولت با همکاری اتاق ها ظرف شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون اقدامات قانونی لازم را برای تعیین «نحوه رسیدگی به

اعتراض مؤدیان مالیاتی» و «نحوه رسیدگی به اعتراض پرداخت کنندگان حق بیمه تأمین اجتماعی» به عمل می آورد."

که تاکنون ۱۱۶ ماه به تأخیر افتاده است، اداره امور هیأت های حل اختلاف مالیاتی با حفظ کلیه امکانات، بودجه و سمت های سازمانی از

سازمان امور مالیاتی منتزع و در تشکیلات واحدی تحت عنوان "سازمان دادرسی مالیاتی" زیر نظر مستقیم وزیر محترم امور اقتصادی و

دارایی استقرار یابد.

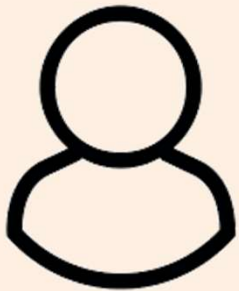
ضرورت آگاهی قضات از قوانین مالیاتی

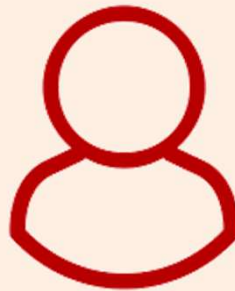
ضرورت آگاهی قضات از قوانین مالیاتی

مطابق ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم:

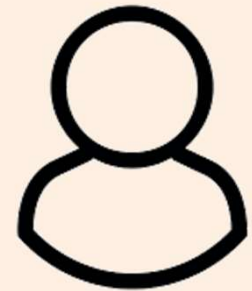
مرجع رسیدگی به کلیه اختلاف های مالیاتی جز در مواردی که ضمن مقررات این قانون مرجع دیگری پیش بینی شده، هیأت حل اختلافات مالیاتی است. هر هیأت حل اختلاف مالیاتی از سه نفر به شرح زیر تشکیل خواهد شد:

نماینده بند ۳ ماده ۲۴۴ ق.م.م

قاضی

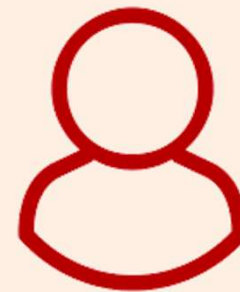
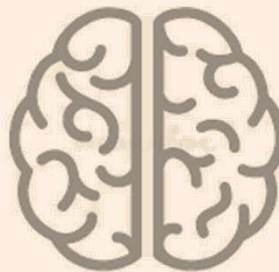
نماینده سازمان امور مالیاتی کشور

ضرورت آگاهی قضات از قوانین مالیاتی

در رابطه با گزینش قضات موضوع بند (۲) ماده (۲۴۴) قانون مالیات های مستقیم، به نظر می رسد، نیت قانون گذار از وضع مقررات این بند، ضمانت حقوقی و قانونی آراء صادره هیأت های حل اختلاف مالیاتی بوده است، که تحقق این نیت، مستلزم احاطه قضات مذکور به قوانین مالیاتی می باشد. در شرایط موجود، غفلت از رعایت الزام یادشده، به عدم اعتماد مؤدیان به استقلال رأی و نظر قضات موصوف منجر گردیده است.

قاضی

پیشنهادهات

در راستای حصول اطمینان از تحقق اصول مدنظر قانون گذار، پیشنهاد می شود:

تعیین شرایط گزینش و احراز صلاحیت کلیه نمایندگان هیأت های حل اختلاف مالیاتی، در آیین نامه اجرایی دادرسی مالیاتی، با نظر وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، سازمان امور مالیاتی کشور، وزارت صنعت معدن و تجارت، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی و با تصویب هیأت محترم وزیران در دستور کار قرار گیرد.

طرح و بررسی رأی شماره ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ شورای عالی مالیاتی کشور

طرح و بررسی رأی شماره ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ شورای عالی مالیاتی کشور

بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب (۱۳۹۵/۱۱/۱۰):

"سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات از هرگونه مالیات معاف است."

ماده (۱۴۱) قانون مالیات های مستقیم مصوب (۱۳۹۴):

صد در صد (۱۰۰٪) درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی و بیست درصد (۲۰٪) درآمد حاصل از صادرات مواد خام، مشمول مالیات با نرخ صفر می گردد.

به عنوان مصداقی از نتایج حاصله:

صادرات کالاهای نفتی مشمول نرخ صفر مالیاتی نیست.

طرح و بررسی رأی شماره ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ شورای عالی مالیاتی کشور

براساس تعریف بند (الف) ماده (۱۳۲) ق.م.م:

منظور از مالیات با نرخ صفر روشی است که مؤدیان مشمول آن مکلف به تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی، اسناد و مدارک حسابداری حسب مورد، برای درآمدهای خود به ترتیب مقرر در این قانون و در مواعد مشخص شده به سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشند؛ و سازمان مذکور نیز مکلف به بررسی اظهارنامه و تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان براساس مستندات، مدارک و اظهارنامه مذکور است و پس از تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، مالیات آنها با نرخ صفر محاسبه می‌شود.

لکن با عنایت به تعریف فوق و همچنین ابقای "معافیت" در سایر احکام قانونی موضوع فصل اول از باب چهارم ق.م.م، "معافیت" و "نرخ صفر مالیاتی" از یکدیگر متمایز هستند.

طرح و بررسی رأی شماره ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ شورای عالی مالیاتی کشور

باتوجه به عام بودن حکم بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰:

"سود تفاوت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات [به طور عام] از هرگونه مالیات "معاف" می باشد."

طرح و بررسی رأی شماره ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹ شورای عالی مالیاتی کشور

به موجب رأی موضوع صورتجلسه ۱۵-۲۰۱ مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۹:

برخورداری از معافیت بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵)، متناسب با بهره مندی از نرخ صفر مالیاتی ماده (۱۴۱) قانون مالیات های مستقیم تفسیر گردیده است.

استدلال شورای عالی مالیاتی

(۱) رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه های شماره ۸۳۸ و ۸۳۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۹/۰۷ و نیز صورتجلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ شورای عالی مالیاتی ابلاغی طی بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۴۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۷:

تسعیر ارز حاصل از صادرات به عنوان درآمد حاصل از صادرات محسوب گردیده است.

(۲) جزء (۱) بند (ک) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ و جزء (۱) بند (ج) تبصره (۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۸:

(۲-۱) هرگونه نرخ صفر و معافیت مالیاتی برای درآمدهای حاصل از صادرات کالا و خدمات از جمله کالاهای غیرنفتی، مواد خام و ... را منوط به ورود ارز به چرخه اقتصادی کشور مطابق مقررات مربوط نموده است.

(۲-۲) قانون گذار با توجه به اینکه کالاهای نفتی اساساً مشمول مالیات به نرخ صفر موضوع ماده (۱۴۱) ق.م.م نبوده در حکم مذکور کالاهای نفتی را قید ننموده و این بدین مفهوم است که به دلیل عدم شمول نرخ صفر، درج عبارت کالاهای نفتی اساساً موضوعیت نداشته که فرع آن (سود تفاوت نرخ تسعیر ارز) مشمول نرخ صفر شود.

(۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور:

درآمد حاصل از صادرات مواد معدنی فلزی - غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور مشمول مالیات می شود.

استدلال شورای عالی مالیاتی

(۱) رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع دادنامه های شماره ۸۳۸ و ۸۳۹ مورخ ۱۳۹۶/۰۹/۰۷ و نیز صورتجلسه مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۸ شورای عالی مالیاتی ابلاغی طی بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۴۷ مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۰۷: **تسعیر ارز حاصل از صادرات به عنوان درآمد حاصل از صادرات محسوب گردیده است.**

اینکه تسعیر ارز حاصل از صادرات در آراء مورد بحث به عنوان درآمد حاصل از صادرات محسوب گردیده، دلیل بر تبدیل "معافیت" موضوع بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور به نرخ صفر مالیاتی نمی باشد.

استدلال شورای عالی مالیاتی

(۲) جزء (۱) بند (ک) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۳۹۹ و جزء (۱) بند (ج) تبصره (۸) قانون بودجه سال ۱۳۹۸:

۲-۱) هرگونه نرخ صفر و معافیت مالیاتی برای درآمدهای حاصل از صادرات کالا و خدمات از جمله کالاهای غیرنفتی، مواد خام و ... را منوط به ورود ارز به چرخه اقتصادی کشور مطابق مقررات مربوط نموده است.

۲-۲) قانون گذار با توجه به اینکه کالاهای نفتی اساساً مشمول مالیات به نرخ صفر موضوع ماده (۱۴۱) ق.م.م نبوده در حکم مذکور کالاهای نفتی را قید ننموده و این بدین مفهوم است که به دلیل عدم شمول نرخ صفر، درج عبارت کالاهای نفتی اساساً موضوعیت نداشته که فرع آن (سود تفاوت نرخ تسعیر ارز) مشمول نرخ صفر شود.

(۱) اگر چه عدم ذکر کالاهای نفتی مورد بحث به واسطه عدم برخورداری کالای نفتی از نرخ صفر می باشد.

(۲) با توجه به اینکه ماده (۱۴۱) ق.م.م سود تفاوت نرخ تسعیر ارز را شامل نمی شود و طبقاً این سود، مشمول "نرخ صفر" نیست.

اما

با عنایت به عام بودن حکم بنده (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مشمول "معافیت" خواهد بود.

استدلال شورای عالی مالیاتی

(۳) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور:

درآمد حاصل از صادرات مواد معدنی فلزی - غیرفلزی، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور مشمول مالیات می شود.

نه تنها درآمد حاصل از صادرات محصولاتی از قبیل محصولات نفتی (که مشمول نرخ صفر مالیاتی نیست) بلکه با عنایت به تعریف نرخ صفر مالیاتی، کلیه درآمدهای حاصل از صادرات مشمول مالیات می باشد.

لذا استدلال مطروحه کماکان از استحکام لازم برای نفی عام بودن حکم بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور برخوردار نیست.

پیشنهادهات

اذعان داریم که اظهار نظر شورای عالی مالیاتی در اجرای بند (۳) ماده (۲۵۵) ق.م.م در خصوص بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور در ذهن ذی نفعان شائبه مصادره به مطلوب در راستای افزایش وصول درآمدهای مالیاتی را ایجاد کرده است، که قطعاً به نفع اعتبار نظام مالیاتی کشور نخواهد بود.

لذا، پیشنهاد می گردد:

وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نسبت به بازنگری در رأی شوراء اقدام نمایند.

پایان